
GENT TEGEN ARMOEDE

Armoedebeleidsplan Gent

2014 | 2019

Vandaag wordt 1 op 5 Gentenaars geboren in een kans-arm gezin. Dit is onaanvaardbaar in onze stad!

Met deze publieksversie van het armoedebeleidsplan willen we alle burgers en geïnteresseerden informeren over de beleidskeuzes die we nemen. We willen u graag inzicht geven in hoe wij onze missie en visie vertalen naar concrete keuzes.

OCMW Gent hield de pen vast van dit armoedebeleidsplan 2014-2019 voor de stad Gent. Honderden mensen van partnerorganisaties uit het middenveld, diensten van Stad en OCMW en de doelgroep leverden ook ideeën. We hebben immers hun ervaring en visie nodig om goede keuzes te maken en acties vorm te geven die echt werken. **Enkel als we met velen samenwerken, kunnen we armoede tegengaan.** We willen armoede in Gent in eerste instantie aanpakken via een **integrale benadering**. Hierbij verbeteren we de toegankelijkheid van onze hulp- en dienstverlening en zorgen we ervoor dat meer Gentenaars hun sociale grondrechten realiseren. Daarom ondernemen we specifieke acties op **alle levensdomeinen**, nl inkomen, wonen, werken en activering, leren, sociale relaties en vrije tijd en gezondheid.

We hebben extra aandacht voor kinderarmoede. Iedereen verdient een goede start in het leven. We willen vermijden dat generatiearmoede verder toeneemt. Daarom bieden we kwetsbare gezinnen meer kansen en meer ondersteuning. We investeren extra in de kinderen, hun ouders, de omgeving (school en de buurt) en het netwerk van hulp- en dienstverleners. We werken hiervoor heel nauw samen met actoren uit tal van sectoren zoals onderwijs, kinderopvang en gezondheidszorg.

Alle concrete acties waarmee we deze visie en ambities willen realiseren, vindt u terug in het groeiactieplan. Om de twee jaar wordt dit gezamenlijk actieplan geëvalueerd, bijgestuurd en aangevuld met nieuwe acties. Zo kunnen we goed inspelen op nieuwe ontwikkelingen en blijft het armoedebeleid steeds actueel.

Voor meer informatie over het Gentse armoedebeleid en alle documenten, kan u terecht op de website www.armoedebeleidgent.be. In Boek 1 van het armoedebeleidsplan vindt u onze visie op armoede en armoedebestrijding terug en de ambities die we willen halen tegen 2019. In boek 2 kan u dan weer uitvoerig de wetenschappelijke onderbouwing van deze keuzes lezen.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die meewerkte aan de opmaak van dit armoedebeleidsplan. Laat ons verder de positieve krachten bundelen en samenwerken om de armoedekloof te overbruggen.

*Rudy Coddens,
OCMW-voorzitter en
Schepen van Seniorenbeleid, Werk en Armoedebestrijding van de stad Gent*

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
WIE DOET WAT?	5
• Het belang van een lokaal armoedebeleid	5
• OCMW Gent als regisseur armoedebestrijding	5
• Cel armoedebestrijding	6
• Gentse partners in armoedebeleid	6
ONZE VISIE OP ARMOEDE EN ARMOEDEBESTRIJDING	7
• Missie	7
• Wat is armoede?	7
• Voor elke Gentenaar in armoede	8
• Oorzaken van armoede	9
• Hoe wil het armoedebeleidsplan armoede aanpakken?	10
AMBITIES	11
• Integrale aanpak	12
- Toegankelijke dienstverlening en rechten	
- Beleidsparticipatie	
- sensibilisering	
• Toegankelijkheid van alle levensdomeinen	14
• Kinderarmoede	18
UITLEIDING	20
BEGRIPPENKADER	21

WIE DOET WAT?

Armoedebeleidsplan Gent

Het belang van een lokaal armoedebeleid

Armoede moet structureel aangepakt worden op verschillende niveaus: Europees, federaal en ook steeds meer op Vlaams niveau. Het lokaal niveau heeft ook een aantal belangrijke hefboomen in handen die een rechtstreekse invloed hebben op de leefwereld van de burgers. Het lokaal bestuur weet wat er echt leeft in de stad en wat de specifieke noden zijn. Een doordacht lokaal armoedebeleid is dan ook essentieel.

OCMW Gent als regisseur armoedebestrijding

Een lokaal armoedebeleid kan maar slagen door de samenwerking tussen de vele verenigingen en organisaties die zich dagelijks inzetten tegen armoede. Zij zetten immers een enorme diversiteit en expertise in en kunnen rekenen op honderden medewerkers en nog veel meer vrijwilligers. Het Gentse armoedebeleidsplan kan dan ook pas slagen met de brede medewerking

van deze vele Gentse organisaties. De coördinatie en aansturing van het armoedebeleidsplan neemt OCMW Gent op zich. Deze rol als regisseur ligt ook in het verlengde van zijn wettelijke opdracht.

OCMW Gent is naast 'regisseur' armoedebeleid zelf ook een actor in armoedebestrijding. Dit onderscheid is belangrijk want de rol als regisseur is namelijk veel breder dan die als actor. Zo heeft de actor OCMW maar een beperkte wettelijke opdracht naar mensen in armoede zonder wettig verblijf, maar als regisseur neemt het OCMW alle mensen in armoede evenzeer mee in de scope van het armoedebeleidsplan.

Cel armoedebestrijding

De cel armoedebestrijding is een intense samenwerking tussen Stad en OCMW met een structurele link met de lokale partners. Deze cel is hét aanspreekpunt voor het Gentse armoedebeleid, zowel voor de stadsdiensten, derde partners als alle geïnteresseerden. De cel armoedebestrijding volgt de acties uit het armoedebeleidsplan op, coördineert en ondersteunt de voortgang en trekt ook zelf een aantal concrete acties.

Gentse partners in armoedebeleid

Het armoedebeleidsplan is tot stand gekomen na intensief overleg met tientallen organisaties en honderden individuen. Dit plan is een eerste stap in het concretiseren van die gesprekken en overleggen. We voeren de komende jaren een blijvende dialoog met de partners. Het armoedebeleidsplan is immers geen finaliteit, maar het fundament voor een continu proces in beweging.

Volgende partners en overleggen uit het werkveld, de academische wereld en het lokaal bestuur gaven via het inspraaktraject mee vorm aan het armoedebeleidsplan:

HET ARMOEDEFORUM WERKVELD • HET ARMOEDEFORUM VAN OPGELEIDE ERVARINGS-DESKUNDIGEN WERKZAAM IN GENT • CAW OOST-VLAANDEREN REGIO GENT EEKLO • DE KOEPEL VAN KRAS-DIENSTEN • WELZIJNSOVERLEG REGIO GENT MET EEN KLANKBORDGROEP VAN DERDEN • KIND EN GEZIN • DE KLANTENPARTICIPATIE BIJ OCMW GENT • DE GENTSE OVERLEG TAFEL • VZW BEWEGING VAN MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN EN KINDEREN • VZW SIVI • VZW DE ZUID-POORT • EEN 100-TAL BURGERS TIJDENS DIALOOGTAFELS OP DE WERELDDAG VAN VERZET TEGEN ARMOEDE • DE STEDELIJKE ADVIESRAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • DE STEDELIJKE SENIORENRAAD • DE JEUGDRAAD • DE STEDELIJKE ADVIESRAAD VOOR ETNISCH CULTURELE DIVERSITEIT - @REM • INTERCULTUREEL NETWERK GENT • HET ACADEMISCH ARMOEDEFORUM MET BETROKKENHEID VAN UNIVERSITEIT GENT • HOGESCHOOL GENT • ARTEVELDE HOGESCHOOL • UNIVERSITEIT ANTWERPEN • HET VLAAMS ARMOEDE STEUNPUNT (VLAS) • HET CENTRUM VOOR SOCIAAL BELEID (CSB) • UNIVERSITEIT LEUVEN (KUL) EN DE UNIVERSITEIT BRUSSEL (VUB) • HET MANAGEMENTTEAM VAN DE STAD GENT • DE CONTACTPERSONEN ARMOEDE BIJ STAD GENT • HET DIRECTIETEAM VAN HET DEPARTEMENT BEVOLKING EN WELZIJN • DE INTEGRATIEDIENST • HET STEDELIJK BUURTWERK • STRAATHOEKWERK • HET MANAGEMENTTEAM EN HET BIJZONDER COMITÉ VAN DE SOCIALE DIENST ALGEMENE ZAKEN VAN OCMW GENT • HET BELEIDSTEAM VAN DEPARTEMENT SOCIALE DIENSTVERLENING • DE KLANKBORDGROEP EN EEN AD HOC GROEP MET OCMW-MEDEWERKERS EN TOT SLOT DE COMMISSIE WELZIJN • WERK EN MILIEU MET ALLE RAADSLEDEN VAN STAD EN OCMW GENT.

Ook dank aan de serviceclubs en alle andere organisaties die mee het armoedebeleid willen ondersteunen. Samen staan we sterker!

ONZE VISIE OP ARMOEDE EN ARMOEDEBESTRIJDING

Armoedebeleidsplan Gent

Missie

De missie van het armoedebeleidsplan is kort en krachtig: we willen de armoede in Gent verminderen.

Wat is armoede?

We onderscheiden verschillende vormen van armoede. Het tekort aan financiële middelen is in alle vormen van armoede echter de rode draad.

Financiële armoede

Mensen leven in financiële armoede als hun inkomen (en bezit) te laag is om menswaardig te leven.

Kansarmoede

Financiële armoede gaat vaak samen met een tekort aan kansen op verschillende terreinen: arbeid, kennis en onderwijs, wonen, gezondheid, rechtsbedeling, welzijn, sociale relaties, cultuur, ... Deze problemen versterken elkaar.

Bijvoorbeeld: Dirk haalt slechte resultaten op school en haakt af zonder diploma. Hij vindt enkel een ongezonde job met een laag loon en kan slechts een woning in ongezonde staat huren. Dirk krijgt gezondheidsproblemen maar stelt doktersbezoek uit om geld uit te sparen, wat zijn gezondheid nog meer aantast en zijn kansen op een betere job verder ondermijnt.

Generatiearmoede

Kinderen die in kansarmoede opgroeien, lopen een groter risico om in armoede te blijven leven.

Dirk wordt vader. Hij kan zijn kinderen geen rustige plaats geven voor hun schoolwerk. Hij kan ook niet altijd de juiste ondersteuning bieden. Als de kinderen geen diploma halen, wordt het voor hen erg moeilijk om stabiel werk te vinden en uit armoede te geraken.

DE CULTUUR VAN HET ZWIJGEN

In armoede leven kan leiden tot gevoelens van schaamte, afwijzing, onmacht, schuld, verdriet, ... Bij sommigen leidt het tot een laag zelfvertrouwen en zelfwaardegevoel. Mensen voelen zich soms uitgesloten of vertonen een afkeer voor acties die verandering in hun situatie brengen. Dit noemt men 'de cultuur van het zwijgen'.

Dirk steekt al zijn energie in overleven, en heeft nog nauwelijks tijd of ruimte voor hobby's. Zo komt hij in een maatschappelijk isolement. Dit weegt op zijn psychisch welzijn en ontnemt hem een toekomstvisie.

Voor elke Gentenaar in armoede

Het armoedebeleidsplan is er voor elke inwoner van Gent die in één of andere vorm van armoede leeft: van nieuwe armen tot generatiearmen, Belg of niet Belg, van jong tot oud, met of zonder papieren, van de binnenstad tot in de kanaaldorpen, ...

Kortom, iedereen die onvoldoende bestaansmiddelen heeft om te participeren aan onze samenleving.

We hebben hierbij **bijzondere aandacht** voor de **meest kwetsbare** mensen in armoede: kansarmen en generatiearmen.

We kiezen er voor om de rechten van het kind te verzekeren. Kinderarmoede is een prioriteit en daarom ondersteunen we in het bijzonder **kinderen in armoede en hun gezinnen**.

Door in te zetten op preventie, hebben we aandacht voor:

- Nieuwe armen;
- Gentenaren met een inkomen net boven de armoedegrens, die geen reserves kunnen aanleggen om onverwachte extra uitgaven te betalen.

Oorzaken van armoede

De oorzaken van armoede zijn divers:

- Er zijn **maatschappelijke oorzaken** die te maken hebben met hoe de samenleving de middelen verdeelt.
 - Wie arm geboren wordt of bij ouders met lage opleiding, zal het moeilijker hebben om zelf uit armoede te geraken.
 - Tijdens een economische crisis komen meer mensen in armoede terecht.
- Er zijn oorzaken die te maken hebben met de **toegankelijkheid van organisaties of groepen**.
 - Een bureaucratische instelling van diensten of de eigen waarden en normen van groepen.
 - Veralgemeningen en vooroordelen over groepen (vb. racisme) of organisaties (vb. het misverstand dat het OCMW er enkel is voor sukkelaars).
- Er zijn ook **individuele oorzaken**.
 - Persoonlijke keuzes kunnen zware gevolgen hebben (vb. een risicovolle investering).
 - Een gebeurtenis zoals ziekte, een ongeval of ontslag kan er voor zorgen dat iemand in armoede terecht komt.

Deze oorzaken en niveaus spelen op elkaar in. We kunnen armoede in elk geval nooit doeltreffend bestrijden als we enkel op individueel vlak ingrijpen en de oorzaken op andere niveaus niet aanpakken. We willen mensen niet de schuld geven van armoede. We willen samen met hen de verantwoordelijkheid nemen zodat ze uit armoede geraken. We vertrekken daarbij vanuit hun krachten. Wanneer we mensen in armoede proberen te versterken, doen we dit ook op de verschillende niveaus.

Hoe wil het Gentse armoedebeleidsplan armoede aanpakken?

Het armoedebeleidsplan zet in op twee sporen:

- ① De **toegankelijkheid** van dienstverlening en sociale grondrechten vergroten.
Niet elke Gentse burger vindt toegang tot goede dienstverlening en zorg. Mensen in armoede ervaren nog steeds heel wat drempels. We willen maximaal inzetten op proactief toekennen van rechten en onderzoeken welke drempels er worden ervaren en hoe deze in de toekomst kunnen worden weggewerkt.
- ② De **zelfredzaamheid** verhogen.
Om de zelfredzaamheid effectief te verhogen willen we inzetten op de sterktes van mensen en daarom werken we op maat van hun draagkracht en mogelijkheden. We willen blijvend kansen geven aan mensen om te groeien als individu en zo sterker te staan in onze maatschappij.

AANPAK

- De oorzaken van armoede zijn divers en armoede is vaak meer dan louter financiële armoede. Daarom kiezen we voor een integrale aanpak op alle levensdomeinen.
- We willen de levensomstandigheden van mensen verbeteren, kansarmoede en uitsluiting tegengaan door te werken op alle **levensdomeinen**: inkomen, wonen, werken en activering, leren, sociale relaties en vrije tijd, fysieke en geestelijke gezondheid.
- Daarnaast willen we sterk inzetten op **sensibilisering**. Door Gentenaars bewust te maken van de complexiteit van armoede willen we meer begrip creëren. We willen de cultuur van het zwijgen doorbreken door mensen in armoede te versterken.
- Speciale focus doorheen ons plan ligt op het bestrijden van **kinderarmoede**. Kinderen in armoede zijn niet geïsoleerd, maar leven in een arm gezin. Bij elke actie die wordt uitgewerkt wordt dan ook bijzondere aandacht geschonken aan gezinnen met kinderen. We willen absoluut de armoedecirkel doorbreken en kinderen alle kansen geven om uit die armoede te geraken.
- Naast de integrale aanpak op alle levensdomeinen is het derde deel van het armoedebeleidsplan volledig gewijd aan het bestrijden van kinderarmoede. De komende jaren wordt dit verder uitgewerkt in acties op basis van de principes van de rechten van het kind.
- Het armoedebeleidsplan is geen statisch geheel maar een plan dat voortdurend in ontwikkeling is. Onze maatschappij evolueert continue en het is van belang om daar voldoende op in te spelen. Een armoedebeleidsplan werkt ook enkel als het breed gedragen is. Inspraak is cruciaal en staat daarom continu voorop. Het groeiactieplan zal 2-jaarlijks worden aangevuld met nieuwe acties om zo al onze doelstellingen te kunnen bereiken.

AMBITIES

Armoedebeleidsplan Gent

Opbouw armoedebeleidsplan

Het armoedebeleidsplan berust op 3 pijlers waaronder 10 concrete ambities worden geformuleerd:

PIJLER 1 INTEGRALE AANPAK

- Ambitie 1 toegankelijke dienstverlening en rechten
- Ambitie 2 beleidsparticipatie
- Ambitie 3 sensibilisering

PIJLER 2 TOEGANKELIJKHEID VAN DE LEVENSDOMEINEN

- Ambitie 4 inkomen
- Ambitie 5 wonen
- Ambitie 6 werken en activeren
- Ambitie 7 leren
- Ambitie 8 sociale relaties en vrije tijd
- Ambitie 9 gezondheid

PIJLER 3 KINDERARMOEDE

- Ambitie 10 aanpak van kinderarmoede en doorbreken armoedespiraal

Onder iedere ambitie geven we een aantal voorbeelden van acties die we ondernemen om die ambitie de komende jaren waar te maken.

Een overzicht van alle acties vindt u terug in het groeiactieplan op de website www.armoedebeleidgent.be

AMBITIE ①

Toegankelijke dienstverlening en rechten

Mensen in armoede krijgen een betere toegang tot dienstverlening en hun sociale rechten.

- Stad en OCMW informeren mensen over hun sociale rechten en bouwt hiervoor onder meer een netwerk van infopunten uit.
- Het OCMW werkt samen met zijn partner CAW Oost-Vlaanderen, regio Gent-Eeklo outreachend om niet gekende mensen in armoede te contacteren met informatie op maat.
- We verruimen het aanbod en werking van het onthaal en eerstelijnsdiensten.
- Stad en OCMW kennen maximaal hun sociale rechten en voordelen automatisch toe.
- Het OCMW zet sociale gidsen in. Dit zijn opgeleide vrijwilligers die mensen in kansarmoede begeleiden bij het uitputten van rechten.
- Stad en OCMW maken hun eigen diensten toegankelijker en werken hiervoor verbeteracties uit.
- We ontwikkelen verder projecten in de strijd tegen de digitale kloof.

AMBITIE ②**Beleidsparticipatie**

Zowel deskundigen uit hun ervaring in armoede als professionele deskundigen hebben invloed op het armoedebeleid.

- Armoedeverenigingen participeren actief aan de opmaak, uitvoering en evaluatie van het armoedebeleidsplan
- De Stad en het OCMW ontwikkelen een armoedetoets die nieuw en relevant beleid toetst aan de effecten voor mensen in armoede.
- We houden rekening met de leefwereld van kinderen en betrekken hen ook bij beleidsparticipatiemomenten.
- Stad en OCMW koppelen jaarlijkse terug over de uitvoering van het armoedebeleidsplan en organiseren uitwisselingsdagen.
- We optimaliseren de participatiekanalen van professionele deskundigen en deskundigen in armoede.

AMBITIE ③**Sensibilisering**

We vergroten het maatschappelijk draagvlak voor het armoedebeleidsplan door te sensibiliseren.

- Het OCMW lanceert in samenwerkingen met de lokale partners minstens 3 sensibiliserende acties per jaar naar de brede bevolking. Deze acties zijn gericht op een groter begrip van de oorzaken en oplossingen voor armoede.
- We inventariseren vormende en activerende acties en ontwikkelen acties om in te gaan op vragen van mensen die zich willen inzetten rond armoede. We willen actieve deelname van mensen in projecten voor armoedebestrijding verhogen.
- Ook alle Gentse scholen, basis-, secundair-, en hoger onderwijs doen we een aanbod van sensibiliserings- en vormingsmateriaal. We bieden stadsbreed alle medewerkers die in contact komen met de burger vormingen aan rond inzichten in armoede.

PIJLER 2 TOEGANKELIJKHEID VAN DE LEVENSDOMEINEN

Armoede kan je alleen aanpakken door op alle levensdomeinen in te zetten: inkomen, wonen, werken en activering, leren, sociale relaties en vrije tijd, fysieke en geestelijke gezondheid.

Bij de opmaak van het armoedebeleidsplan staat het levensdomein inkomen centraal. Armoede start namelijk steeds met financiële armoede.

AMBITIE ④

Bestaansmiddelen

Meer inwoners beschikken over voldoende bestaansmiddelen om menswaardig te leven.

- Het OCMW hervormt en verhoogt de aanvullende financiële hulp voor zijn cliënten richting budgetstandaard en heeft daarbij aandacht voor kinderarmoede en dat men financieel vooruitgaat wanneer men gaat werken.
- We signaleren jaarlijks aan de hogere overheden en andere sectoren dat de laagste uitkeringen en de minimum nettolonen moeten stijgen.
- De kwaliteit en de toegang tot de schuldhulpverlening wordt geoptimaliseerd via het samenwerkingsverband Budget in Zicht. We optimaliseren ook de preventie van schulden.
- We verruimen het aanbod aan inkomensgerelateerde dienstverlening zoals karweien aan huis en sociale restaurants.
- We geven mensen met een ontoereikend inkomen voldoende toegang tot materiële hulp. Zo optimaliseren we de doorverwijzing en samenwerking tussen OCMW en Krasdiensten en gaan we in dialoog met de grootwarenhuisketens, opdat voedseloverschotten maximaal kunnen voorkomen en gerecupereerd worden.

Ook de **andere levensdomeinen** werken we gefaseerd uit in concrete doelstellingen en acties in de loop van 2014-2019 (ambities 5 tem 9). Dit gebeurt samen met experts, de betrokken beleidsverantwoordelijken en diensten en met participatie vanuit het werkveld en de doelgroep.

Hieronder een greep uit initiatieven in andere levensdomeinen die we nu al inzetten.

AMBITIE 5

Wonen

We vergroten de toegankelijkheid van een kwaliteitsvolle woning voor mensen in armoede.

- We nemen initiatieven om Gentenaars in armoede te helpen aan een duurzame en kwaliteitsvolle woning. Dit doen we onder meer met de oprichting van één performant sociaal verhuurkantoor en de uitbreiding van het patrimonium.
- Een kwaliteitsvolle woning betekent ook een energiezuinige woning. Energiearmoede blijft een belangrijke uitdaging de komende jaren. Onder impuls van de energiecel van het OCMW zetten we hier maximaal op in.
- Dak- en thuisloosheid is een extreme vorm van armoede die we verder aanpakken. Hiervoor blijven we inzetten op het principe van “housing first”- waarbij men eerst en vooral een woning voorziet en daarna werkt aan vooruitgang op andere levensdomeinen. Wooncoaching is hierbij erg belangrijk.
- In Gent wordt kleinschalig geëxperimenteerd met tijdelijke invulling van leegstaande woningen en alternatieve woonvormen waar mensen zonder inkomensverlies kunnen samenwonen. We blijven ook mensen ondersteunen die grotendeels op straat leven, onder meer via inlooptcentra en nachtopvang.

AMBITIE ⑥

Werken en activering

We vergroten de toegankelijkheid van werk en activering voor mensen in armoede.

- Om werkzoekenden nog beter te bereiken zetten we verder in op dienstverlening in de buurt.
- We bieden ook kansen op werk via de sector van de sociale economie, met aandacht voor de mogelijke doorstroming naar de reguliere economie.
- We streven naar een breder aanbod van plaatsen voor arbeidszorg en een gevoelige stijging van het aantal artikel 60-tewerkstellingsplaatsen, ook in reguliere bedrijven.
- De sociale tewerkstelling binnen Stad Gent en OCMW wordt gereorganiseerd via de oprichting van een Agentschap Sociale Economie, het "Dienstenbedrijf".

AMBITIE ⑦

Leren

We vergroten de toegankelijkheid van (levenslang) leren voor mensen in armoede.

- Een diploma biedt nog steeds de beste kansen om uit de armoedecirkel te geraken. We willen jongeren en volwassenen kansen geven in hun studie- of opleidingstraject. Armoede mag geen reden zijn om je getuigschrift niet te behalen.

AMBITIE 8

Sociale relaties en vrije tijd

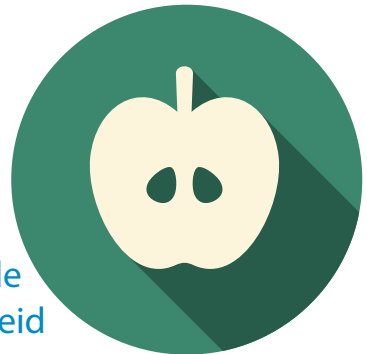
We vergroten de toegankelijkheid van kwaliteitsvolle relaties en vrije tijd voor mensen in armoede.

- Iedereen heeft recht op vrije tijd en ontspanning. Met de Uitpas geven we mensen met een laag inkomen of mensen in schuldhulpverlening goedkoop toegang tot vrijetijdsactiviteiten binnen jeugd, sport en cultuur.
- Naast het verlagen van de financiële drempel via de Uitpas, hebben we blijvend aandacht voor toeleiding van mensen in armoede naar het vrijetijdsaanbod.

AMBITIE 9

Gezondheid

We vergroten de toegankelijkheid van een goede fysieke en geestelijke gezondheid voor mensen in armoede.

- Vanuit het armoedebeleid sluiten we sterk aan bij de doelstellingen van de Gezondheidsraad. We bewaken dat in de acties van de Gezondheidsraad voldoende aandacht is voor kwetsbare Gentenaars.
- We zetten in op een meer toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg.
- Een goede mentale gezondheid is essentieel. Daarom is het belangrijk dat mensen laagdrempelige psychologische hulp kunnen vinden.
- We ondersteunen acties gericht op gezond gedrag bij kwetsbare groepen. We streven hierbij onder meer naar een laagdrempelig aanbod van goedkope en gezonde voeding in de Gentse wijken.

PIJLER 3 KINDERARMOEDE

De inzet op kinderarmoede is de komende jaren een prioriteit. Daarom wordt het afzonderlijk uitgewerkt in de derde pijler van het armoedebeleidsplan. De aandacht voor kinderen en hun gezinnen is echter aanwezig in elke ambitie en op ieder levensdomein.

Het armoedebeleidsplan bouwt verder op het bestaande beleid. Wat goed is, willen we de komende jaren extra versterken. We vertrekken hierbij van een aantal acties die al positieve resultaten halen zoals de **schoolse ondersteuning** en de **integrale gezinsbegeleiding**. Deze methodieken gaan we verder versterken en uitbreiden om meer gezinnen te begeleiden.

Gent wil een **kindvriendelijke stad** zijn en stelt daarom een kindersecretaris aan. Deze figuur is het aanspreekpunt voor kinderen en jongeren en stuurt mee de verschillende stadsdiensten en beleidsdomeinen aan. De **kindersecretaris** heeft daarbij bijzondere aandacht voor kinderen en hun gezinnen in armoede.

AMBITIE 10

Kinderarmoede aanpakken

Kinderen en hun gezin in armoede krijgen meer kansen en ondersteuning om de armoedespiraal te doorbreken.

- Om meer kansen te creëren en een betere ondersteuning te geven aan kinderen en hun gezin geven we alle betrokken sectoren (onderwijs, kinderopvang, gezondheidszorg, ...) een grotere kennis over de impact van kans-, kinder- en generatiearmoede. Zo wisselen de vakantiewerking van het OCMW en de jeugddienst van de Stad expertise uit zodat ook in het reguliere jeugdwerk kennis en aandacht is voor armoede onder de kinderen en jongeren. De beleidsgroep onderwijs gent (BOG) organiseert een werkgroep armoedebeleid waar het OCMW een actieve rol speelt in flankerend onderwijsbeleid.
- De hulpverlening, de vrijetijdssector en het onderwijs werken optimaal samen aan trajecten van kinderen in armoede, hun ouders en hun gezin. Zo versterken we de integrale gezinsbegeleiding binnen het OCMW en organiseren we indien nodig. In het belang van het kind wordt meer sectoroverschrijdend overleg georganiseerd op individueel casusniveau.
- Ouders, kinderen en hun gezin krijgen prioriteit wanneer we de toegang tot dienstverlening voor mensen in armoede verbeteren. We willen meer gezinnen bereiken en hen versterken en verankeren in de buurt via Kind en Gezin, het project Buddy aan de wieg, de schoolse ondersteuning van Uilenspel en De Katrol, ...

Deze brede ambities concretiseren we samen met de diverse partners nog verder onder de kapstok van de **rechten van het kind**.

UITLEIDING

U kon hier de essentie lezen van het armoedebeleidsplan voor de stad Gent 2014-2019. Deze totaalaanpak is mee uitgebouwd en sterk gedragen door vele diensten en mensen met armoede-ervaring. Maar het bestrijden van armoede is nooit af. Ideeën voor concrete acties zijn steeds welkom. U hoeft daarom geen hulpverlener of opgeleide expert te zijn. Spreken vanuit uw eigen ervaring is erg waardevol. Voor meer informatie kan u ook terecht op de website www.armoedebeleidgent.be.

We hopen dat veel mensen, met en zonder armoede-ervaring, willen meewerken aan de uitvoering van dit plan. Want enkel op die manier kunnen we het verschil maken en effectief armoede bestrijden.

BEGRIPPENKADER

Armoedebeleidsplan Gent

Aanvullende financiële hulp

Aanvullende financiële hulp is een financiële tussenkomst die een OCMW kan verstrekken bovenop een leefloon of equivalent leefloon. Dit wordt verstrekt vanuit de vaststelling dat vele uitkeringen te laag liggen om een menswaardig bestaan te garanderen, de kernopdracht van de OCMW's. OCMW Gent voorziet momenteel voor mensen met een leefloon of equivalent leefloon, met een te laag pensioen of inkomensgarantie voor ouderen of een te laag blijvend inkomen uit invaliditeit bijvoorbeeld een huishuurtussenkomst of een tussenkomst in de energiefactuur.

Actor

Een actor is een overheidsorgaan, een particuliere organisatie of een persoon die een rol speelt of werkzaam is op een bepaald beleidsterrein.

Beleidsparticipatie

Beleidsparticipatie betekent dat je burgers betreft bij het beleid en activiteiten van de overheid. Beleidsparticipatie kan zich in elke fase van het beleidsproces afspelen en kan vele verschillende vormen aannemen: van formele beleidsadvisering tot meedenken over de inrichting van een wijk. Wanneer burgers (binnen duidelijke kaders) reële invloed wordt gegund op beleid, levert beleidsparticipatie een waardevolle bijdrage aan de kwaliteit van het beleid én van de samenleving.

Deskundigen door ervaring in armoede.

Dit zijn mensen die zelf in armoede leven of geleefd hebben en zo best weten hoe het voelt in armoede te leven. Het zijn zij die armoede van bij de wieg aan den lijve hebben ondervonden

en vertrekken vanuit hun eigen beleving van armoede en bijhorende overlevingsstrategieën. Sommigen van hen volgen een opleiding tot het erkend beroep "ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting". Door deze opleiding hebben ze hun individuele armoede-ervaring kunnen verwerken en omzetten. Zij hebben bovendien de vaardigheden verworven om hierover in dialoog te gaan met hulpverleners, organisaties, diensten, het beleid en met mensen in armoede die naar de hulpverlening stappen

Generatiearmoede

Generatiearmoede is armoede die van generatie op generatie doorgegeven wordt. Kinderen die in armoede geboren worden, hebben in verhouding een grotere kans om later ook in armoede te leven. Of, anders gezegd, voor hen is het nog moeilijker om uit de armoede te geraken. De kenmerken van kansarmoede zijn bij hen nog veel nadrukkelijker aanwezig.

Integrale gezinsbegeleiding

Dit is een specifieke vorm van begeleiding die zich richt tot gezinnen met problemen op verschillende levensdomeinen: financieel, huisvesting, gezondheid, ... en die nood hebben aan opvoedingsondersteuning in de brede zin van het woord. Deze gezinnen vragen een intensieve, specifieke en integrale begeleiding.

Kansarmoede

Armoede is een veel complexer probleem dan alleen maar een gebrek aan inkomen. Wie in armoede leeft, zit verstrikt in allerlei vormen van sociale uitsluiting die ook nog eens op elkaar inwerken en elkaar versterken. Enerzijds is er de

materiële kloof: mensen vinden geen betaalbare, kwaliteitsvolle woning, stellen doktersbezoek uit, vinden moeilijk werk en kinderen uit kwetsbare gezinnen lopen een groter risico op schoolachterstand.

De materiële uitsluiting vormt de buitenkant van armoede. De binnenkant van armoede wijst op menselijke gevolgen. Gebrek aan zelfvertrouwen, schaamte, een negatief zelfbeeld. Een armoedesituatie kan reële psychische schade veroorzaken, wat de zoektocht naar werk of naar een geschikte opleiding nog verder bemoeilijkt.

Levensdomeinen

Kwaliteit van leven bestaat uit meerdere domeinen. We kennen het lichamelijke, psychische en sociale domein. Deze domeinen kunnen we ook onderverdelen in de specifieke dimensies inkomen, wonen, werken en activering, leren, sociale relaties en vrije tijd en gezondheid.

Middenveld

Maatschappelijk middenveld is het geheel van particuliere organisaties in de samenleving die verschillende groepen, meningen en belangen vertegenwoordigen. Zij vervullen een brugfunctie tussen individuele burgers en de overheid en hebben geen winstoogmerk. Het maatschappelijk middenveld ontvangt vaak financiële middelen van de overheid. In ruil hiervoor bieden deze organisaties bepaalde diensten aan en nemen een aantal normen en spelregels in acht.

Nieuwe armen

Armoede wordt niet alleen van generatie op generatie doorgegeven. Er zijn ook mensen die, ondanks voldoende kansen, een diploma of werk, in de armoede verzeild geraken. Vb. een ouder die plots alleen verder moet, een kleine zelfstandige die zijn zaak moet opdoeken, iemand die onverwacht getroffen wordt door ziekte of ontslagen wordt. Als de financiële reserves op dat moment niet groot genoeg zijn, kunnen de schulden zich gauw opstapelen.

Onthaal- en eerstelijnsdiensten

CAW Oost Vlaanderen en OCMW Gent organiseren op verschillende plaatsen in de stad laagdrempelige onthaalpunten waar de burger terecht kan met vragen en problemen. Van daaruit wordt een eerste analyse en hulp geboden en een verdere begeleiding opgestart.

Regie

Dit is een bijzondere vorm van sturen en is gericht op de afstemming van actoren, hun doelen en handelingen tot een min of meer samenhangend geheel, met het oog op een bepaald resultaat.

Regisseur

Een organisatie of actor die regie voert en bij complexe (sociale) problematieken het overzicht behoudt, verantwoording kan afleggen (dit kan gaan van uitleg geven tot echte verantwoording), aanzet geeft tot een gezamenlijke koers en stimuleert tot samenwerking.

Schuldhelpverlening

Dit is een verzamelterm voor verschillende vormen van ondersteuning aan mensen met schulden. Er bestaan verschillende soorten schuldhelpverlening zoals budgetbegeleiding, budgetbeheer en collectieve schuldbemiddeling.

Sociale rechten

In art. 23 van de Belgische Grondwet staan de sociale grondrechten opgesomd:

- het recht op arbeid
- het recht op sociale zekerheid
- bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand
- het recht op een behoorlijke huisvesting
- het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu
- het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing
- het recht op onderwijs.

De verschillende overheden nemen heel wat maatregelen om die rechten te waarborgen en bieden hulp- en dienstverlening, geven bepaalde voordelen, premies, tegemoetkomingen.

www.armoedebeleidgent.be

OCMW GENT

